

Nr 291.

Av herr Ohlin m. fl., *angående vissa ändringar i lagen om folkpension.*

Enligt gällande grunder för indextillägg å folkpensionerna skola dessa, när levnadskostnadernas stegring passerar femprocentsintervall, undergå en motsvarande höjning. Redan i höstas hade levnadskostnaderna enligt de beräkningar som härvidlag ligga till grund — det s. k. pensionspristalet — stigit med 8 å 9 %. Ett härpå grundat 5-procentigt pensionstillägg utgår sedan 1950. Den prisstegring, som ägt rum de senaste månaderna och väntas inträda under 1951, kommer med all sannolikhet att höja levnadskostnaderna (pensionspristalet) så mycket, att enligt gällande principer pensionstillägget får höjas ej blott till 10 procent utan till 15 procent. Vid övervägande av de lämpliga metoderna för beräkning och utbetalning av indextilläggen bör man enligt vår mening ha detta förhållande i sikte och räkna med ett 15-procentigt tillägg. De rådande statsfinansiella svårigheterna utgöra ingalunda någon anledning för det allmänna att genom lägre tillägg åstadkomma en reduktion av folkpensionärernas levnadsstandard. Vid de avtalsförhandlingar och uppgörelser, som ägt rum i vinter, ha ju flertalet grupper erhållit en höjning av sin reella standard.

Redan vid 1950 års riksdag yrkade folkpartiledamöter i båda kamrarna i motionerna I:420 och II:507 i anledning av proposition nr 109, dels att pensionspristalet skulle fastställas kvartalsvis, dels att tillägget skulle utbetalas månadsvis, dels att tillägget skulle lagtekniskt konstrueras som en del av vederbörande förmån. Då under utskottsbehandlingen framkom, att i dåvarande läge tekniska svårigheter funnos att omedelbart använda ett dylikt system, rekommenderades i en utskottsreservation av herrar Boman i Kieryd och Jacobsson i Igelsbo en förnyad utredning om olika möjligheter att komma över till kvartalsreglering och månadsutbetalning.

Vi anse oss nu ha grundad anledning förmoda, att den maskintekniska utrustningen öppnar möjligheter till månadsutbetalning och kvartalsreglering. Beträffande tillvägagångssättet hänvisa vi till det förslag, som avgivits av de sakkunniga (SOU 1949: 7). Man synes emellertid böra överväga att utbetala lika stora och jämna kronbelopp under årets elva månader — i den mån ej en stegring av indextillägget framkallas av levnadskostnadsförhöjning under året — samt resterande något högre kronbelopp under den tolfte månaden.

Oberoende av regleringsperioderna och utbetalningstiderna kvarstår spörsmålet om indextilläggets lagtekniska konstruktion. De på grund av inflationen ökade levnadskostnaderna och inkomsterna i pengar räknat öka nämligen genom avdragsreglernas anknytning till fixa kronbelopp antalet personer, som ej kunna erhålla de inkomstprövade förmånerna. Genom den fortsatta penningvärdeförsämringen blir alltså med den år 1950 antagna lagtexten ett ständigt ökat antal folkpensionärer uteslutna från förmåner, som man hittills ansett att personer med deras levnadsförhållanden borde erhålla. Enligt vår mening är det angeläget, att denna orättvisa som främst drabbar änkor och invalider, undanröjes. Vi anse därför, att lagen i detta hänseende snarast bör ändras enligt sakkunnigförslaget.

Åberopande vad ovan anförts hemställa vi,
att riksdagen ville

- 1) för sin del antaga sådana ändringar i folkpensionslagen att pensionspristålet fastställes kvartalsvis samt att indextillägget utgår i form av en förhöjning av det månatligen utgående pensionsbeloppet;
- 2) för sin del antaga sådana ändringar i folkpensionslagen att indextillägget lagtekniskt blir en del av den tilläggsberättigade förmånen samt
- 3) att vederbörande utskott måtte företaga de justeringar i lagtexten, som föranledas av vad vi ovan föreslagit.

Stockholm den 26 januari 1951.

Bertil Ohlin.

Wald. Svensson.

Bertil von Friesen.

Sven Wedén.

Manne Ståhl.

Ragnhild Sandström.

Per A. Johnsson
i Kastanjegården.

O. Malmberg,
Skövde.
